

ШАПОВАЛОВА Я.В СТУДЕНТ

**ГАТАУЛІНА Е. І, К.Е.Н., СТАРШИЙ ВИКЛАДАЧ,
НАУКОВИЙ КЕРІВНИК**

Вінницький торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ГРОШОВО- КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ

Грошово-кредитна система є невід'ємною складовою будь-якої держави. Саме вона забезпечує стабільність на національному грошовому ринку, дає можливість залучати іноземні інвестиції, займатися довгостроковим кредитуванням, та інше. Функціональним органом регулювання грошового обігу є центральний банк. В Україні склалася дворівнева банківська система. Першим її рівнем є Національний Банк України (НБУ), другим - банки та банківські установи.

Тема є актуальною, адже сучасний стан економіки України характеризується зниженням обсягів виробництва, що призвело до зміни структури підприємництва. Для грошово-кредитної системи необхідні рішучі дії керівництва щодо її розитку і стабілізації. Адже на грошово-кредитній системі тримається економіка в цілому.

Проблематикою, пов'язаною з грошово-кредитною системою держави, займалися такі зарубіжні вчені, як: М. Вудфорд і В. Курдіа, М. Фішер і Двайер Дж. П. Серед українських вчених, які займалися цією проблематикою, можна зазначити Перепьолкіну Є. А., Кравченко Л. А., Гончарук А. Г. та інших [2].

Грошово – кредитна система України – це державне регулювання сфери грошового обігу та кредитних відносин. Грошова система так само як і кредитна зазнає постійних змін [1]. Постійно йде запровадження нових форм кредитування та розрахунків, змінюються взаємовідносини між банками та їх клієнтами. На фоні активного розвитку товарних і

фінансових ринків роль грошей різко зростає. Основним джерелом задоволення великого попиту на грошові ресурси є кредит, адже навіть за найвищого рівня самофінансування економічним суб'єктам господарювання не вистачає власних коштів на здійснення інвестицій і поточної основної діяльності. Потреба в кредитних ресурсах стає особливо відчутною у зв'язку з глибоким технічним переозброєнням економіки, що вимагає основних інвестицій, а це, у свою чергу, викликає необхідність детального вивчення кредитних відносин. Грошовий обіг - це рух грошей у процесі розширеного суспільного відтворення. Грошову систему утворюють форми організації грошового обігу. Ці форми визначає держава. Зокрема, держава визначає грошову одиницю, масштаб цін, види грошових знаків в обігу та порядок їх емісії, характер забезпечення грошей, форми безготівкового платіжного обігу. В Україні ці функції виконує Національний банк. Згідно з чинним законодавством, НБУ підзвітний лише Верховній Раді. Гроші надходять в обіг через механізм банківського кредитування суб'єктів господарської діяльності. Обслуговуючи різноманітні акти купівлі-продажу товарів та інші платежі, гроші переходять від одного економічного суб'єкта до іншого, постійно віддаляючись від того місця, де вони увійшли до сфери обігу.

У 2016 році двічі був відхилений законопроект "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання кредитування в Україні" реєстр. №4529. НБУ наголошує, що цей проект є стратегічно важливим для реалізації реформи фінансового сектору так як законопроект № 4529 був покликаний гармонізувати національне та міжнародне законодавство, стимулювати кредитування реального сектору, а також сприяти здешевленню кредитних ресурсів.

Що стосується самої грошово-кредитної системи то НБУ від 14 вересня 2016 року видав постанову №386 Про врегулювання ситуації на грошово-кредитному та валютному ринках України, в якій зазначено:

1. Національний банк України не здійснює реєстрацію договорів про залучення резидентами-позичальниками кредитів, позик в іноземній валюті від нерезидентів.

2. Уповноважені банки мають право достроково повертати вклади, залучені в іноземній валюті за всіма типами договорів, крім вкладів, залучених з видачею іменних депозитних сертифікатів зі строком їх обігу не менше шести місяців, у національній валюті за курсом купівлі іноземної валюти уповноваженого банку на день проведення операції [2].

Невід'ємною ланкою міжнародної валютної системи є валютний ринок.

Валютний ринок - це сфера зовнішньоекономічних відносин, які проявляються при здійсненні операцій купівлі-продажу іноземної валюти та цінних паперів в іноземній валюті. Якщо на валютному ринку попит на іноземну валюту, яка є базовою для визначення курсу національної валюти, перевищує пропозицію, це може призвести до зниження курсу національної валюти, її девальвації.

Програма розвитку валютного ринку України передбачає:

1. політику стимулювання експорту;
2. заохочення припливу і скорочення відтоку іноземної валюти за рахунок проведення політики на скорочення некритичного імпорту;
3. досягнення позитивного сальдо платіжного балансу;
4. розвиток біржової торгівлі шляхом розширення кола продаваних за українські карбованці валют;
5. допущення форвардних і ф'ючерських операцій з метою забезпечення можливості страхування курсових ризиків експортерів і імпортерів;
6. полегшення доступу на український валютний ринок, насамперед як продавців, нерезидентів [2].

Необхідно досягти позитивної процентної ставки по кредитах шляхом підвищення дисконтної ставки Національного банку з урахуванням темпів

інфляції, що дозволить на ринкових основах здійснювати регулювання кредитного ринку, усунути зловживання при наданні кредитів комерційними банками, забезпечити реальний захист внесків населення і засобів підприємств від знецінювання.

Проводити через комерційні банки, що займають по деяких обставинах монопольне положення на регіональному кредитному ринку, політику захисту внесків населення на рівні, близькому до дисконтної ставки Національного банку [3.].

Отже, в умовах побудови ринкової економіки в сфері грошово-кредитної політики НБУ в межах своїх повноважень буде намагатися вживати заходів, спрямовані на створення основ довгострокових перспектив зростання реального виробництва, високій зайнятості і стабільності цін. Очевидно, народ повинен здійснювати контроль за своєю державою. Зрозуміло, що встановлення такого контролю зажадає від населення країни певних зусиль.

У кінцевому підсумку все залежить від людей, що населяють країну. Від того, як вони відносяться до тих чи інших процесів, які протікають у житті їхнього суспільства. Наскільки готові до того, щоб щось робити, щоб якимось змінити ситуацію у своїй країні на краще. Від того, як вони ставляться один до одного і наскільки ясно і тверезо усвідомлюють можливі наслідки своїх дій або своєї бездіяльності.

Список використаних джерел:

1. Грищенко О. Гроші та грошово-кредитна політика: Навч. посібник.- К.: Основи, 1996. - 180с.
2. «Постанова Правління Національного банку України від 14 вересня 2016 року №386 Про врегулювання ситуації на грошово-кредитному та валютному ринках України» [Електронний ресурс]/ Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0386500-16>
3. Швайка М. А. Банківська система України: шляхи реформування і підвищення ефективності. — К.: Парламентське вид-во, 2007. — 196 с.